

A fi refugiat

Asistența refugiaților din perspectiva diversității de gen și vârstă (AGDM) Raport 2007

FOTO: BELA SZANDELSZKY

Cum trăiesc refugiații și solicitanții de azil în Europa

Cuprins

3	Cuvânt înainte
5	Bulgaria
10	Ungaria
16	Polonia
21	România
25	Slovacia
31	Slovenia
37	Statistica
42	Harta

Publicat de către UNHCR Reprezentanța pentru Europa Centrală,
Budapesta, August 2008

Cuvânt înainte

Refugiații, persoanele deplasate intern și persoanele returnate trebuie să se afle în centrul procesului de luare a deciziei cu privire la protecția și bunăstarea lor. Participarea refugiaților femei, fete, băieți și bărbați de toate vârstele la definirea problemelor și proiectarea programelor în beneficiul lor este crucială în deservirea, asistarea și protecția acestora cât și în scopul dezvoltării capacităților proprii de acțiune a acestora.

Ca mijloc de asigurare a unei mai bune participări a tuturor persoanelor implicate în luarea deciziilor privind programele care li se adresează, Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) a dezvoltat un instrument pentru Evaluare Participativă în Operațiuni cu scopul de a structura colectarea și analizarea informațiilor primite. Participarea este în mod special importantă pentru acele persoane care sunt deseori excluse, precum femeile, copiii și adolescenții, vârstnicii și alte grupuri victime ale discriminării. În cadrul misiunilor de Evaluare Participativă, Echipe Multi-Funcționale (EMF) vizitează facilitățile în care sunt cazați refugiații și discută în cadrul unor focus grupuri compuse din persoane de aceeași origine, gen și grup de vârstă abordând toate problemele care ajung în atenția acestora cu scopul de a le putea urmări ulterior.

FOTO: UNHCR

Echipele Multi-Funcționale discută cu solicitanți de azil bărbați și femei în grupuri separate

În Europa Centrală, metodologia a fost adaptată la nevoile regiunii. În fiecare țară, UNHCR a condus procesul de formare a unor EMF constituite din personal UNHCR, oficiali guvernamentali și organizații neguvernamentale. În etapa de pregătire, membrilor de echipă li se prezintă metodologia și locațiile de evaluare și sunt identificate grupurile. Apoi, membrii EMF se constituie în grupuri și vizitează solicitanții de azil și refugiații pentru a asculta problemele lor și a evalua singuri situația.

Persoanele și grupurile nu sunt selecționate numai în baza genului, vârstei și mediului cultural, dar și în conformitate cu statutul juridic. În contextul central european foarte des statutul juridic este cel în baza căruia se determină setul de probleme cu care se confruntă individul. Interviuurile sunt înregistrate și evaluate împreună de către membrii de echipă. Acest raport regional sintetic se bazează atât pe viziunile exprimate de către solicitanții de azil și refugiații cât și pe observațiile făcute de Echipele Multi-Funcționale.

În toamna anului 2007, Evaluările Participative au avut loc pentru a treia oară în Europa Centrală. Acestea au fost desfășurate în Bulgaria, Ungaria, Polonia, România, Slovacia și Slovenia. Metodologia de evaluare nu numai că furnizează informații privind perspectiva și situația solicitanților de azil și a refugiaților, însă alegerea sistematică a persoanelor din diferite medii culturale, grupe de vârstă, statut juridic sau gen, pe parcursul a trei ani consecutivi, permite extragerea unor concluzii generale mai bune și analizarea progreselor pe termen lung.

Ca rezultat, evaluările au devenit instrumente indispensabile pentru planificarea și adaptarea programelor și a politicilor legate de azil la nevoile beneficiarilor. Deși atenția este focalizată în mod necesar pe problemele și lipsurile care necesită acțiuni de corectare, evaluările constată și rezolvarea prolemelor anterioare.

În 2007, evaluările au adus în atenția EMF un grup cu un grad ridicat de vulnerabilitatea în marea majoritate a țărilor: copiii. Copiii solicitanți de azil și refugiați au de cele mai multe ori un trecut traumatizant, se confruntă cu un prezent dificil și au speranțe nesigure legate de viitor. Ei suferă de pe urma sărăciei, xenofobiei, situațiilor familiale dificile și a lipsei educației. De asemenea, facilitățile pentru refugiați sunt proiectate pentru a răspunde nevoilor primare ale adultului mediu. Așadar, „acasă” copiii se regăsesc într-un mediu unde multe din nevoile lor speciale nu sunt adresate în mod adecvat.

Se urmărește ca prin sublinierea acestor rezultate, în cadrul acestui raport sintetic, să li se acorde atenția specifică de care au nevoie astfel încât fetele și băieții afectați să aibă o viață mai fericită, sigură și mai productivă în viitor.

Lloyd Dakin

**Reprezentant Regional
Reprezentanța Regională a UNHCR pentru Europa Centrală
Budapesta**

Bulgaria a primit cu 53% mai multe solicitări de azil (975) comparativ cu 2006. Cu toate acestea, din punct de vedere statistic, Bulgaria rămâne pe penultimul loc în rândul celor șase țări din regiune, primind numai 4,6% din totalul solicitanților de azil sosiți în Europa Centrală în 2007. În privința componenței grupurilor de solicitanți de azil, cele mai mari grupuri au fost reprezentate de irakieni (54,7%), urmați de afgani (7,9%), armeni (6,6%) și iranieni (3,4%). Bulgaria a înregistrat cel mai mare număr de apatrizi care au solicitat azil: 80 de solicitanți sau 8.2% din totalul solicitanților de azil. Rata de recunoaștere este relativ scăzută în Bulgaria: 2,2% (13 refugiați în baza Convenției), dar rata totală de recunoaștere inclusiv statutul de protecție subsidiară (322 persoane) a fost de 57,6%.

Metodologia Evaluării Participative 2007

În Bulgaria, evaluările participative s-au desfășurat în perioada iulie – septembrie 2007. Echipa Multi-Funcțională (EMF) a fost formată din 15 persoane reprezentând UNHCR, Agenția de Stat pentru Refugiați, Crucea Roșie Bulgară, Comitetul Helsinki din Bulgaria, Caritas, Consiliul Femeilor Refugiate și Asociația pentru Integrarea Refugiaților și Imigranților.

EMF s-a întâlnit cu 184 de persoane în discuții la domiciliu și focus grupuri. Dintre aceștia, 120 erau solicitanți de azil și 64 refugiați cu statut umanitar sau în baza Convenției. Din cei întâlniți, 148 erau bărbați și 36 femei. Între persoanele intervievate se aflau 29 de copii (21 fete și 8 băieți) sub vârsta de 18 ani. Pe parcursul întâlnirilor nu a existat nici un copil separat în Sofia sau în Banya.

EMF s-a întâlnit cu familiile și cu focus grupurile în următoarele locații:

- Centrele de Primire și Integrare din Sofia
- Centrul de Primire din Banya
- O tabără de vară pentru copiii refugiați în satul Voneshta Voda,
- Birourile Crucii Roșii și Comitetului Helsinki din Bulgaria, Sofia
- Locuințe private din Sofia

În scopul de a facilita dialogul și de a asigura consistența și calitatea rezultatelor au fost utilizate două chestionare – unul pentru adulți și altul pentru copii. Acestea acoperind aspectele principale din viața solicitanților de azil și a refugiaților începând cu accesul la teritoriu, condițiile de recepție, calitatea procedurii de azil, asistența juridică, servicii de integrare, calitatea predării limbii, accesul la informații, condițiile de cazare, angajarea, educația, sănătatea, actele de xenofobie și intoleranță, cazurile de corupție, etc.

Raportul EMF s-a bazat atât pe rezultatele interviurilor cât și pe observațiile făcute de către membrii echipei.

Echipa Multi-Funcțională a descoperit că, spre deosebire de anul 2006, majoritatea noilor solicitanți de azil nu erau analfabeți și aveau cel puțin educație primară.

Persoanele intervievate proveneau dintr-o mare varietate de țări de origine, precum Afganistan, Albania, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Burkina Faso, Coasta de Fildeș, Eritreea, Etiopia, Guineea Conakry, Guineea, Iran, Irak, Liban, Maroc, Palestina, Sudan, Siria, Tanzania, Turcia precum și un număr de persoane apatride.

Xenofobia îngreunează viața refugiaților

Bulgaria este o țară cu nivel crescut de xenofobie care este deseori exprimată deschis de către localnici. Un exemplu șocant a fost identificat în Nova Zagora, un oraș din estul Bulgariei, unde a fost raportat un caz în care trei medici generaliști au refuzat efectiv tratarea solicitanților de azil.

Însă nu numai accesul la îngrijire medicală este împiedicat prin atitudini locale ostile, refugiații au raportat, de asemenea, situații de stigmatizare culturală:

- Uneori aceștia sunt abuzați atunci când nu vorbesc corect limba bulgară sau când femeile de credință musulmană merg pe stradă purtând eșarfa tradițională.
- Locurile de cazare pentru refugiații recunoscuți sunt dificil de găsit. În ciuda situației economice precare a refugiaților, se întâmplă ca proprietarii să ceară chirii mai mari de la aceștia decât cer de la localnici. De asemenea, refugiații trebuie să plătească garanții mari iar EMF au auzit chiar de cazuri în care refugiaților li s-a cerut să părăsească locuința, după câteva luni, fără să le mai fie înapoiată garanția.
- În relația cu autoritățile, refugiații se confruntă foarte des cu oficiali guvernamentali ignoranți în privința statutului refugiaților și a drepturilor acestora.

Ca rezultat al acestor dificultăți, unii refugiați spun că și-au pierdut motivația de a mai socializa împreună cu comunitatea gazdă și că doresc să părăsească țara.

„Atunci când mă duc la magazin și ei aud cum vorbesc, îmi zic că sunt taliban sau Osama Bin Laden. Nu zic nimic, dar mi-ar plăcea să pot striga că acesta este motivul pentru care am plecat din țara mea și că am nevoie de protecție exact față de aceste lucruri.”

Solicitant de azil bărbat

Accesul la servicii medicale este dificil

Multe din plângerile pe care le-au auzit cei din EMF au fost legate de serviciile medicale. Doctorii și personalul administrativ din instituțiile de îngrijire medicală resping refugiații, fie din ignoranță față de statutul lor, fie din cauza barierelor legate de limbă. De asemenea, au existat probleme sistemice legate de obligația de a plăti o taxă medicală minimă atunci când sunt examinați de un doctor, însă suma era prea mare pentru a putea fi suportată de unii dintre solicitanții de azil.

Pe durata desfășurării procedurii de azil, Agenția de Stat pentru Refugiați acoperă costurile asigurării medicale

FOTO: IVAN GRIGOROV

Pe parcursul desfășurării procedurii de azil, Agenția de Stat pentru Refugiați (ASR) plătește asigurare medicală pentru solicitanții de azil, însă acest lucru nu se reflectă imediat în sistemul computerizat al Fondului Național de Asigurări de Sănătate. Astfel, dacă un solicitant de azil necesită îngrijire medicală, ASR trebuie să emita o scrisoare de referință. Obținerea acestui document poate dura chiar și o lună, dar uneori documentul nu

este recunoscut de către furnizorii de servicii medicale. Au existat cazuri în care sistemul nu a funcționat atunci când a fost necesară spitalizarea.

Cazurile vulnerabile se confruntă cu obstacole suplimentare. Refugiații în vârstă, care nu pot participa la cursurile obligatorii de limbă bulgară, nu sunt acoperiți de Programul Național de Integrare și trebuie să găsească modalități alternative de a plăti asigurarea medicală, deși în cazul lor există cea mai mare probabilitate ca ar necesita îngrijire medicală și cea mai scăzută posibilitate de a câștiga bani.

Procedura de obținere a documentelor prin care se dovedește dizabilitatea este foarte complicată iar refugiații pot accesa sistemul doar cu sprijin din partea ONG-urilor.

Femeile au motive multiple de suferință

Viața în centrele de azil este dificilă și afectează întreaga familie. Evaluările participative au indicat faptul că există un nivel crescut de violență domestică în rândul populațiilor de refugiați față de valorile înregistrate în țările de origine. Frustrarea, inactivitatea, schimbarea rolurilor sociale din cadrul familiei și izolarea socială fac ca unii bărbați să devină mai agresivi, acest lucru fiind proiectat asupra soțiilor. EMF au constatat cu îngrijorare că nu există nici un mecanism de raportare a violenței domestice, iar victimele nu știu cui să se adreseze pentru a fi ajutate. De asemenea, administrația centrelor de recepție este

rezervată în a interveni atunci când apar astfel de incidente.

Fetele și femeile musulmane au raportat că sunt forțate să aleagă între propria identitatea culturală și standardele societății gazdă. Fetele au raportat că au mai puțină libertate de a părăsi casa decât au semenii lor de sex masculin. Uneori femeile nu se simt confortabil în îmbrăcămintea normală.

Viața într-un centru de azil este dificilă și afectează întreaga familie

FOTO: IVAN GRIGOROV

„Soțul și fiul meu m-au făcut să îmi dau jos eșarfa pentru că atunci când ieșeam din casă oamenii se uitau insistent și începeau să strige diverse lucruri. Fiul meu a zis că nu mai iese cu mine la plimbare pentru că îi este rușine. Soțul meu a zis că dacă nu îmi dau jos eșarfa își caută altă soție. Nu mai port eșarfă dar mă simt dezbrăcată.”

Solicitantă de azil

La fel ca și în alte țări, în cazul detenției, solicitantele de azil din Bulgaria se confruntă cu condiții mai dificile decât cele pentru bărbați. Solicitantele de azil aflate în detenție la Bussmantzi au raportat că personalul - predominant masculin - nu este sensibil la necesitățile feminine. Acestea trebuie să facă față unor condiții de detenție dificile și nu primesc suficiente produse pentru igienă.

Mult mai des decât bărbații, femeile participante la focus grupuri se plâng de calitatea hranei din centrele de recepție. Ele spun că nu există hrană pentru nou născuți și nici hrană suplimentară pentru femeile însărcinate. De asemenea, ele au declarat EMF că nu există apă caldă și încălzire în centrele de recepție după orele 17:00 și la sfârșit de săptămână. În Banya, în centrul de recepție nu existau spații adecvate pentru gătit.

„În Bulgaria viața mea este la fel cum era în Afganistan. Singura diferență este că nu mai port eșarfă. Nimic nu s-a schimbat. Viața mea este în continuare sub controlul soțului meu.”

Refugiată din Afganistan

Solicitantele de azil s-au plâns că trăiesc de pe o zi pe alta. Alocația de subzistență, deși egală cu cea pentru cetățenii bulgari, nu era suficientă pentru a acoperi costurile de hrană și medicamente.

Soarta copiilor este determinată de sărăcie

Întâlnirile cu părinții și discuțiile cu copiii au adus la lumină probleme legate de educație. Nu există cursuri de limba bulgară pentru solicitanții de azil copii din centrele de recepție astfel încât aceștia au dificultăți la școală.

FOTO: IVAN GRIGOROV

Copiii solicitanți de azil au dificultăți în a ține pasul cu ceilalți copii la școală

Fără cunoștințele necesare de limba bulgară, copiii mai mari trebuie să fie înregistrați într-un an de studiu inferior comparativ cu vârsta lor.

Copiii solicitanți de azil nu numai că trebuie să învețe în aceeași clasă cu copii care sunt mult mai mici, dar sunt uneori victime ale hărțuirii rezultând în rate mari de abandon școlar.

EMF a aflat de cazuri în care copiii sunt folosiți la muncă. În special, băieții care nu au un nivel de educație adecvat sunt trimiși la muncă de către părinții lor. De asemenea, discriminarea pe baza sărăciei conduce la un comportament agresiv crescut. EMF a aflat despre incidente în care copiii furau mâncare sau bani unul de la altul sau din magazine.

Recomandări ale EMF

Pe lângă urmărirea detaliată a problemelor ridicate de către persoanele intervievate, Echipa Multi-Funcțională a aprobat următoarele recomandări:

- Urmărirea în detaliu împreună cu Agenția de Stat pentru Refugiați a tuturor punctelor care intră în sfera lor de responsabilitate;
- Organizarea unei întâlniri cu ASR, Fondul Național de Asigurări Medicale și Institutul Național de Asigurări cu scopul de a aborda problemele legate de sănătate;
- Adoptarea unui Program Național mai cuprinzător pentru integrarea refugiaților și o participare mai largă a ONG-urilor și a organizațiilor de refugiați la implementarea acestuia. Între timp, UNHCR va adopta programul său pentru 2008 cu scopul de a umple golurile cele mai amenințătoare pentru supraviețuirea fizică și socială a refugiaților nou recunoscuți;
- UNHCR va publica o broșură informativă pentru solicitanții de azil pentru a explica bazele procedurii de azil în limbile bulgară, engleză, arabă și farsi. În plus, până la jumătatea anului 2008, va fi publicat un Manual privind Drepturile Sociale ale Refugiaților în limba bulgară iar ulterior versiuni sintetizate în limbile arabă și farsi;
- ONG-urile și UNHCR vor participa la elaborarea Programului multianual pentru Fondul European pentru Refugiați III (FER) (2008-2013) și la absorbția fondurilor din FER II în 2008, astfel încât problemele identificate de către EMF să fie rezolvate.

Schimbări în urma Evaluării Participative din 2006

EMF a constatat că în comparație cu anul 2006, problemele legate de securitate și siguranță în centrele de recepție ASR au fost îmbunătățite. În urma schimbării companiei de securitate, solicitanții de azil și-au exprimat satisfacția față de gardienii din centrul din Sofia. În plus:

- Perioada de detenție la graniță în urma intrării ilegale pe teritoriu s-a redus.
- Procedura de înregistrare la ASR a fost accelerată. Actele de identificare se emit cu rapiditate în urma înregistrării.
- Programul Guvernamental pentru Integrarea Refugiaților pentru 2008-2010, adoptat de Consiliul de Miniștri la 17 aprilie 2008 va acorda sprijin școlar pentru 30 și grădiniță pentru 20 de copii refugiați, transportul pe timpul cursurilor de limbă și orientare socială pentru 100 de adulți, taxe de școlarizare pentru predarea limbii bulgare în Nova Zagora, două seminarii fiecare de 40 de participanți pentru asistenți sociali, profesori și doctori care lucrează cu refugiați și o vizită de studiu în provincie; toate acestea neexistând în programul anterior.
- Cu scopul de a obține o vedere de ansamblu mai sugestivă cu privire la populația de refugiați, ASR a inițiat o grupare a statisticilor referitoare la copii – atât copiii însoțiți cât și separați – în funcție de vârstă, ci nu numai în funcție de țara de origine. Începând din 2007, ASR a inițiat și colectarea de statistici cu privire la cazurile Dublin II și punerea acestora la dispoziția UNHCR și a ONG-urilor.
- Reprezentanța UNHCR din Sofia a publicat o broșură cu privire la activitățile tuturor organizațiilor care se ocupă cu refugiați în Bulgaria. Broșura este pusă la dispoziție în limbile bulgară și engleză.

În anul 2007, numărul de solicitări de azil în Ungaria a crescut cu 61,8% comparativ cu anul anterior, de la 2117 la 3425. Cel mai mare grup de solicitanți de azil, ca și în 2006, proveneau din Serbia și Muntenegru (26,6%), urmat de Vietnam (25,2%), China (12,2%), Irak (4%) și Georgia (3,8%). În total 238 de persoane au primit protecție internațională, dintre care 169 de refugiați în baza Convenției și 69 de persoane cu protecție subsidiară. Aceasta reprezintă o creștere de 60% a ratei de recunoaștere, de la 7,5% în 2006 la 11,9% în 2007.

Metodologie

Echipa Multi-Funcțională (EMF) din Ungaria a fost formată din 16 membri, câte două persoane reprezentând Ministerul Justiției și Aplicării Legii, Biroul pentru Migrație și Naționalitate, Comitetul Helsinki din Ungaria, Asociația Maghiară pentru Migranți (Menedek), Fundația Cordelia (pentru sprijinirea victimelor violenței organizate) și UNHCR.

Ministerul Justiției și Aplicării Legii și Fundația Cordelia au fost membri noi ai EMF, iar participarea acestora a avut un impact imediat. Experții din Minister au avut posibilitatea de a trimite propunerile lor direct către procesul legislativ de elaborare a unei noi Legi a Azilului care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2008. Psihologii Fundației Cordelia au avut posibilitatea de a evalua condiția psihologică a intervievaților și de a interveni acolo unde era necesară acțiune imediată.

Metoda de evaluare participativă cel mai frecvent aplicată în Ungaria a fost cea a discuțiilor semi-structurate cu persoanele din centru întrucât, având în vedere diversitatea foarte mare a populațiilor de solicitanți de azil și refugiați, împărțirea acestora pe grupuri în funcție de naționalitate, vârstă, gen sau origine etnică ar fi dus la formarea de focus grupuri foarte mici.

EMF s-a împărțit în două sub-echipe și a vizitat următoarele locații:

- Győr (Centrul de detenție al Grănicerilor)
- Bicske și Békéscsaba (centre de primire, școli municipale, grădinițe)
- Budapesta (refugiați recunoscuți individual, școli)
- Nyírbátor (Centrul de Detenție al Grănicerilor și adăpostul comunitar)
- Debrecen (centrul de primire și școala municipală)
- Nagykanizsa (case pentru copiii separați)

În total, EMF s-a întâlnit cu 179 solicitanți de azil și persoane cu protecție, dintre care 56 femei și 123 bărbați. Dintre cei 27 de deținuți intervievați, s-a aflat doar o femeie. Au fost desfășurate interviuri cu 34 de copii (24 băieți, 10 fete) dintre care doar 9 erau copii separați, toți băieți.

Sistem neadaptat pentru copii

Sistemele de azil și migrație sunt de obicei create ținându-se cont de beneficiari adulți. Cu toate acestea, copiii și adolescenții formează o parte semnificativă din populația de refugiați care intră în Ungaria fie împreună cu familia, fie singuri. EMF a descoperit un număr de probleme cu privire la tratamentul minorilor.

Cea mai gravă problemă a fost legată de copiii în detenție. EMF a întâlnit cu un băiat de 17 ani aflat în detenție administrativă la Nyirbator. În conformitate cu standardele juridice internaționale, minorii nu pot fi plasați în detenție indiferent dacă sosesc împreună cu familiile sau neînsoțiți.

Participarea copiilor separați din Casa de Copii de la Nagykanizsa la sistemul educațional este nesatisfăcătoare. Școlile locale nu au experiență de predare pentru copii străini în clase multiculturale și din această cauză au avut rețineri în acceptarea tinerilor din Casa de copii. În plus, faptul că acești copii refugiați nu dețin certificate școlare din țările în care au trăit și nu vorbesc limba maghiară au fost considerate problematice de către școli. Poziționarea Casei (în apropierea centrului de Control al Frontierei) previne integrarea locală efectivă și conduce mai degrabă la izolare lor. Minorii musulmani nu pot respecta Ramadanul întrucât nu sunt asigurate condiții adecvate la Casa de Copii.

FOTO: BÉLA SZANDELSZKY

„Dacă copiii pot merge la școală, își fac prieteni și uită de problemele lor.”

copil de opt ani de etnie romă din Kosovo solicitant de azil în Békéscsaba

„Pentru copiii mei, vacanțele și sfârșitul de săptămână petrecute în tabără sunt urâte. Pentru ei este mai bine la școală unde pot vorbi limba și pot să-și facă prieteni.”

femeie de etnie romă din Kosovo mamă a trei copii aflați în Békéscsaba

Nou născuții refugiați încep să aibă probleme încă din momentul în care se nasc. Naționalitatea nou născuților solicitanților de azil, refugiaților sau ai persoanelor cu statut umanitar este înregistrată ca „necunoscută” în certificatul de naștere. Acest lucru poate conduce pe termen lung la statutul de apatrid și poate avea un impact negativ asupra viitorului lor.

În anumite Centre de primire pentru refugiați, sunt acordate mese speciale pentru nou născuți. Totuși, după vârsta de doi ani, se așteaptă ca copiii să mănânce aceleași alimente ca și adulții fără a se lua în considerare faptul că pentru copii sunt necesare mai multe produse lactate și fructe proaspete.

Femeile trăiesc în condiții mai aspre

Deși femeile găsesc mai ușor motive să își ocupe timpul și să nu se plictisească în monotonia vieții din taberele de refugiați, EMF a constatat că viețile acestora sunt din multe puncte de vedere mai dificile decât cele ale bărbaților. De exemplu

- Există foarte puține programe de formare sau de divertisment pentru femei în centrele de primire.
- Deseori femeile se plâng că nu primesc suficiente produse sanitare precum șervețele sanitare sau detergent pentru a menține igiena lor și cea a familiei.
- Părinții singuri și mamele cu copii mici întâmpină dificultăți în participarea la cursurile de limbă sau obținerea de locuri de muncă întrucât este dificil să găsească pe cineva care să aibă grijă de copii.
- Femeile care resping rolul tradițional al femeii sunt uneori ostracizate de către ceilalți refugiați. O femeie cameruneză singură s-a plâns că femeile emancipate sunt defăimate de către comunitate și considerate „prostitute”.

„Soțul meu nu îmi dă voie să merg la cursurile de limbă bulgară întrucât acolo merg mulți bărbați. M-ar lăsa să merg la un curs pentru femei dar ar trebui ca acesta să aibă loc dimineața, atunci când copiii mei merg la școală.

Femeie de etnie roma din Kosovo

Femeile aflate în detenție se confruntă deseori cu condiții mai dure decât cele ale bărbaților. Este probabil ca acestea să fie ținute într-un spațiu de detenție întunecat fără acces la zonele comune, unde deținuții bărbați au chiar la dispoziție o cameră comună cu televizor.

Întrucât există semnificativ mai puține femei în detenție, nu este neobișnuit pentru acestea să petreacă săptămâni sau chiar luni de izolare în detenție fără să aibă posibilitatea de a comunica cu ceilalți deținuți. Nu este nevoie să menționăm faptul că majoritatea personalului de frontieră este format din bărbați.

Problemele psihologice rămân deseori neidentificate

Probleme psihologice de diferite tipuri apar deseori în rândul solicitanților de azil și refugiaților din cauza experiențelor traumatizante înainte, în timpul și chiar ulterior fugii.

Există anumite programe destinate adulților traumatizați, însă EMF a observat că nu există psihologi care să poată trata solicitanți de azil și refugiați adolescenți cu probleme cauzate de traume. De asemenea, nu există mecanisme de identificare a supraviețuitorilor torturii și ai altor tipuri de violență în detenție, lucru alarmant întrucât aceste persoane pot suferi noi traume în cazul încarcerării.

FOTO: UNHCR

Moștenire a războiului din Balcani: pacienți vârstnici provenind dintr-un spital de boli mentale din Bosnia

O urmare a războiului din Balcani, Centrul de Recepție din Debrecen găzduiește un grup specific de refugiați, pacienți în vârstă provenind dintr-un spital de boli mintale din Bosnia, care au fost evacuați în Ungaria și pentru care nu a putut fi găsită o soluție durabilă până la ora actuală. La momentul evaluării participative, 22 de pacienți erau în continuare găzduiți într-un departament separat creat special pentru aceștia. EMF a discutat cu trei pacienți care pot să-și exprime nevoile cât și pe cele ale celorlalți pacienți. Pe lângă condiția medicală specifică, cele două probleme principale care afectează acești pacienți sunt depresia și lipsa de activitate care să îi mențină ocupați. Acestora le este dor de casă și speră să se întoarcă într-o zi. Pentru ei este imposibil să înțeleagă faptul că lipsa structurilor familiale și a facilităților medicale din Bosnia postbelică le împiedică întoarcerea.

„Aș dori să mă întorc în orașul meu și să beau cafea la cafeneaua locală împreună cu prietenii mei și cu vecinii. Și aș vrea să merg la moschee.”

Pacient boli mintale din Bosnia

În ciuda situației, înșiși pacienții propun două soluții simple care le-ar putea ușura suferința: ar dori ca din când în când să poată mânca mâncare bosniacă și să fie examinați de un doctor sau o asistentă medicală care să le vorbească limba. De asemenea, sunt necesare activități regulate pentru activarea pacienților și îmbunătățirea condițiilor lor mintale, care în momentul de față se află sub control numai cu ajutorul medicamentelor.

Condiții de detenție mai stricte decât cele pentru criminali

EMF a descoperit că solicitanții de azil aflați în detenție sunt incapabili să ia o decizie informată cu privire la situația lor juridică întrucât aceștia nu au acces la informații inteligibile cu privire la procedura Dublin II și la determinarea statutului de refugiat în general. În multe cazuri, deținuții nici nu înțeleg de ce sunt ținuți în custodie. Faptul că aceștia nu pot comunica cu gardienii din cauza problemelor legate de limbă nu contribuie la rezolvarea situației.

EMF a descoperit că regulile detenției administrative au devenit în general mult prea stricte. Străinii care au săvârșit doar abateri minore trebuie să îndure condiții mai dure decât criminalii întrucât libertatea lor de mișcare este foarte mult restricționată. Celulele sunt încuiate chiar și pe timpul zilei în două dintre clădiri. Scaunele și mesele sunt fixate în podea.

Aceste persoane își pot vedea vizitatorii doar printr-o deschidere într-un perete despărțitor. Într-unul dintre centre convorbirile telefonice sunt limitate la o convorbire de maxim cinci minute pe zi. Deși clădirile din Nyirbator și Kiskunhalas aderă la regimul excepțional de riguros, centrul de detenție din Győr permite un tratament oarecum mai uman și un oarecare grad de libertate de mișcare în cadrul clădirii.

În general, condițiile din detenție sunt extrem de precare. Hrana este nesatisfăcătoare, condițiile igienice sunt precare iar lenjeria de pat este foarte rar spălată. De asemenea, nu există servicii sociale sau activități organizate în timpul zilei, cum ar fi spațiu amenajat pentru sport, materiale de citit sau acces la internet, iar musulmanii nu au condiții pentru a respecta Ramadanul.

„Ne țin ca pe niște animale de la grădina zoologică”

Bărbat vârstnic din Kosovo aflat în detenție la Nyírbátor

Viața în centrele de refugiați: între plictiseală și conflict

În timpul discuțiilor cu EMF, solicitanții de azil s-au plâns că nu există activități de petrecere a timpului liber și nici programe de instruire. De asemenea, aceștia au spus că există o nevoie de mediere din exterior în momentul în care apar conflicte între persoanele cazate. Conflictele apar uneori între persoane provenind din culturi diferite, între bărbați și femei sau între persoanele cazate și administrația centrului. O altă sursă de conflict este generată de persoanele cazate, care nu respectă regulile centrului, ceea ce îi deranjează pe ceilalți și conduce la disensiuni.

FOTO: UNHCR

Stăm aici și așteptăm să treacă timpul”
– Femeie de etnie romă în Békéscsaba

De asemenea, EMF a primit plângeri privind hrana servită întrucât nu conține suficiente legume, fructe sau produse lactate și există doar o singură masă caldă pe zi. Porțiile sunt prea mici pentru unele dintre persoanele cazate.

De asemenea, hainele constituie o problemă. Multe din persoanele cazate au nevoie de încălțăminte bună și de haine de iarnă „calde” pentru iarnă.

„Mâncarea este oribilă: într-o zi avem sos roșu, ziua următoare avem sos galben și la el orez sau cartofi.”

Refugiată sârbă din Bicske

Recomandări ale EMF

Pe lângă trecerea în revistă detaliată a problemelor ridicate de către persoanele intervievate, Echipa Multi-Funcțională a aprobat următorul set de recomandări:

- Copiii solicitanți de azil trebuie să înceapă cursurile de limba maghiară imediat după sosire cu scopul de a se asigura că prezența acestora la școală are rezultate. De asemenea, părinții trebuie să fie instruiți și să li se pună la dispoziție servicii de traducere cu scopul de a putea interacționa cu profesorii și autoritățile școlare.
- Profesorii și diriginții din școlile cu copii solicitanți de azil și refugiați trebuie să fie instruiți în tehnicile de predare într-un context multicultural.
- Dat fiind faptul că educația este o necesitate primordială, educația secundară a solicitanților de azil copii trebuie finanțată de către guvern pentru a asigura sustenabilitatea (în prezent aceasta depinde în întregime de Fondul European pentru Refugiați).
- Centrele de primire pentru refugiați trebuie să aibă programe specifice pentru copii, în special pe timpul verii, astfel încât copiii să fie ocupați și activi.

- Îmbunătățirea condițiilor de primire în detenție astfel încât standardele de bază să fie respectate.
- Înregistrarea corectă a naționalității copiilor refugiați născuți în Ungaria cu scopul de a se evita apatridia.
- Un psihiatru ar trebui să trateze adolescenții solicitanți de azil și refugiați care suferă de sindromul tulburărilor de stres posttraumatic (STSP). Trebuie introdus un mecanism de identificare a victimelor STSP aflate în detenție, cu scopul de a evita reparariția traumei.

Schimbări în urma Evaluării Participative din 2006

- Condițiile de primire s-au îmbunătățit considerabil în Centrele de Primire pentru Refugiați datorită numărului mare de proiecte care au fost implementate prin finanțare externă. Majoritatea persoanelor cazate și-au exprimat satisfacția cu privire la servicii și numărul de plângeri a scăzut considerabil în comparație cu anii anteriori. În general, persoanele intervievate erau mult mai îngrijorate din cauza schimbărilor de legislație care urmau să intre în vigoare la 1 ianuarie 2008 decât din cauza condițiilor de primire.
- Reprezentanța Regională de la Budapesta a pus la dispoziție aparate de distribuție pentru broșurile informative ce urmau să fie plasate în locuri accesibile solicitanților de azil nou sosiți. EMF a aflat că aceste distribuitoare se aflau într-adevăr în locurile de detenție și conțineau material informațional relevant.
- Casa de Copiii Separați din Nagykanisza trebuie să devină parte din sistemul maghiar de protecție a copilului pentru a asigura aplicarea aceluiași standarde care se aplică minorilor maghiari (Comentariu: începând din 1 ianuarie 2008, Casa de Copiii Separați nu mai operează în Nagykanisza ci în Bicske, în cadrul unui proiect finanțat de FER al Serviciului de Asistență Inter-religioasă) și a Centrului de Primire din Bicske.
- Pe parcursul anului 2007, principalele probleme legate de educația copiilor solicitanților de azil și refugiați au fost dezbătute în cadrul unei mese rotunde și într-o întâlnire cu Ministrul Educației.

Noua Lege privind Azilul în Ungaria

Misiunile de evaluare din 2007 au coincis cu stadiul final de elaborare a noii legi în domeniul azilului. Aceasta a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2008 și include schimbări bazate pe rezultatele misiunilor, inclusiv:

- Copiii solicitanți de azil și refugiați sunt îndreptățiți să primească alocațiile pentru începerea școlii și rambursarea cheltuielilor pentru transportul la școală.
- În centrele de primire copiii sub vârsta de 14 ani au în prezent dreptul la alocație lunară astfel încât familiile să poată face față nevoilor speciale ale copiilor lor.
- Suplimentar, noua Lege pentru Străini prevede scăderea detenției administrative de la douăsprezece la șase luni, iar solicitanții de azil nu vor petrece mai mult de 15 zile în detenție.

Polonia

Polonia a trebuit să facă față celei mai mari creșteri (62,6%) a numărului cererilor de azil în regiune, având 10047 solicitări de azil în 2007 în comparație cu 7093 solicitări de azil în anul precedent. În contextul regional, Polonia a primit cel mai mare număr de solicitanți de azil, 47% din numărul total de cereri din Europa Centrală. Precum în anii anteriori, majoritatea covârșitoare (de peste 90%) din numărul total de solicitanți de azil reprezentau fiind ceceni din Rusia. În ciuda creșterii numărului de solicitări de azil, rata de recunoaștere a scăzut de la 12,7% la 3,9%: 212 persoane au primit statutul de refugiat în baza Convenției, față de 485 în anul anterior. Această scădere a fost însă compensată prin acordarea protecției subsidiare pentru 33,8% mai mulți solicitanți (2919 persoane) în 2007, față de 2110 în anul anterior.

Metodologie

La momentul evaluării în septembrie 2007, 4035 de solicitanți de azil în Polonia erau cazați în 17 centre pentru refugiați, aflate în trei regiuni diferite. 693 de solicitanți de azil au primit sprijin de stat locuind în afara centrelor.

Persoanele intervievate au fost grupate în opt categorii definite de gen și vârstă. În timpul celor trei runde de misiuni de evaluare, EMF s-a întâlnit cu aproape 200 de solicitanți de azil și persoane cu o formă de protecție.

Interviurile s-au desfășurat în:

- Lublin, Łuków și Niemce (Voievodatul Lubelskie)
- Łomża, Czerwonny Bor și Iga (Voievodatul Podlaskie)
- Centrele Siekierki și Bielany din Varșovia (Voievodatul Mazowieckie)

În anii anteriori, evaluările au avut loc pe parcursul unei săptămâni și într-un singur voievodat; în 2007 acestea au durat din mai până în octombrie și au avut o acoperire geografică mai cuprinzătoare. Activitatea din 2007 a fost finalizată printr-o conferință în care s-au discutat problemele identificate și formulat recomandări.

O viață monotonă în spații aglomerate

În majoritatea centrelor de primire, EMF a primit în mod regulat plângeri cu privire la condițiile de viață. Centrele sunt atât de aglomerate, încât uneori mai multe familii trebuie să locuiască în aceeași cameră. În câteva centre, spațiul este deteriorat, iar în camere este umezeală. Această stare de fapt este foarte accentuată în centrele din Niemce și Lublin, care au nevoie urgentă de renovare.

Bunurile comune, precum plitele de gătit și mașinile de spălat se află într-o stare deplorabilă. Bucătăriile sunt deseori murdare și infestate de insecte. Refugiații au solicitat mai multă aparatură electrocasnică, dar au recunoscut și faptul că persoanele cazare ar trebui instruite cu privire la modul de utilizare, astfel încât bucătăriile să fie curate și funcționale.

Dintre centrele vizitate, doar în cel din Bielany au fost întâlnite persoane mulțumite de hrană. S-a descoperit că aceștia aveau întâlniri regulate cu firma de catering în cadrul căreia erau discutate ideile și nemulțumirile. EMF a considerat că acesta este un exemplu pozitiv care ar trebui urmat și în celelalte centre.

FOTO: UNHCR

Copiiilor le lipsesc
locurile de joacă
și terenurile
sportive

Alte plângeri frecvente primite de EMF au fost legate de monotonia vieții din centre și lipsa activităților recreative. Practic, nu există terenuri de joacă sau de sport pentru copii și adolescenți și nu există echipament sportiv. Printre adulți, acest lucru a fost menționat frecvent de bărbați, decât de femei. Adulții, ca și o parte a copiilor, ar dori să aibă acces la materiale de lectură, în special cărți în limba maternă.

Majoritatea centrelor sunt echipate cu calculatoare și acces la internet, dar nu există reguli transparente privind modul de utilizare. Centrul din Lublin a fost dotat cu un televizor, dar se pare că este folosit doar de personalul de pază. În Varșovia, televizorul a fost distrus de câteva persoane cazate.

Securitatea a fost o problemă în discutarea căreia persoanele și-au exprimat anumite rezerve. EMF a aflat faptul că există conflicte între solicitanții de azil, dar că persoanele din centru nu doresc să implice conducerea centrului sau poliția în aplanarea acestora. Consumul de alcool, consumul de droguri și violența domestică au fost, de asemenea, vag menționate ca probleme, dar sunt rar raportate conducerii centrului sau personalului de pază.

Statutul incert al protecției subsidiare

În Polonia, numărul persoanelor care au primit protecție subsidiară depășește cu aproape 20 ori numărul celor cu statut de refugiat. EMF a aflat de la persoanele cu protecție subsidiară că nu sunt informate cu privire la drepturile și posibilitatea de a primi sprijin. Distribuirea materialelor informative este limitată, iar avocații ONG-urilor se concentrează în principal asupra solicitanților de azil și nu au capacitatea de a lucra cu această categorie de cazuri.

Persoanele cu protecție subsidiară se consideră a fi într-o situație extrem de vulnerabilă și expuse. Numeroși ceceni au declarat că este dificil să înțeleagă de ce li s-a refuzat statutul de refugiat. Aceștia nu au acces la programele de integrare, inclusiv cursuri de limba poloneză și asistență în a găsi un loc de muncă și o locuință. Prin urmare, mulți dintre aceștia nu consideră Polonia o țară în care integrarea lor să fie posibilă.

Cel mai critic moment pentru persoanele care au primit protecție subsidiară, ca și pentru refugiați este cel în care părăsesc centrul de primire. EMF a constatat că sprijinul acordat acestora pe perioada de tranziție este infim, deși programul de pre-integrare incluzând consiliere, cazare și alt tip de sprijin a funcționat în anumite centre. Prin urmare, primele încercări de a găsi cazare și un loc de muncă eșuează de cele mai multe ori și numeroase persoane aleg o cale mai ușoară, aceea de a depune o nouă solicitare pentru obținerea statutului de refugiat.

Experiențe negative în relația cu profesorii și colegii de clasă

Prezența la cursuri a solicitanților de azil copii a crescut în mod substanțial în ultimii doi ani, iar EMF nu a primit plângeri cu privire la refuzul de a accepta acești copii la cursuri. Totuși, s-a constatat că atât profesorii, cât și copiii polonezi trebuie să se obișnuiască cu clase multinaționale. Atât copiii, cât și părinții au povestit EMF despre atitudinea negativă exprimată de numeroși profesori și colegi de clasă.

Pe lângă barierele de limbă, situația economică a familiilor de solicitanți de azil se reflectă și asupra copiilor. Acestea nu pot cumpăra manuale și nu pot plăti activități

extra-curriculare, dar cheltuie alocația copiilor pentru hrană pe alte lucruri. Ca rezultat, copiii au mers fără hrană la școală.

Numeroși părinți au ridicat problema studiilor pre-școlare și au sugerat înființarea de grădinițe cu educatori vorbitori de limba poloneză. În acest fel, copiii ar putea învăța limba poloneză înaintea anilor de școală.

FOTO: BÉLA SZANDELSZKY

Situația economică a solicitanților de azil se răsfărăge asupra copiilor acestora

Numeroase plângeri privind starea de sănătate și un exemplu pozitiv

Majoritatea grupurilor intervievate s-au plâns în legătură cu accesul și calitatea serviciilor medicale. Dincolo de problemele legate de limbă, solicitanții de azil și refugiații se confruntă cu dificultăți în relația cu prestatorii de servicii medicale. Aceștia s-au plâns de atitudinea xenofobă a personalului medical și de calitatea scăzută a serviciilor medicale în general. Numeroși solicitanți de azil susțin faptul că medicii generaliști au rezerve în a-i transfera către medici specialiști.

Atunci când EMF a primit plângerile potrivit cărora serviciile de urgență nu sunt accesibile persoanelor din centru, aceasta a încercat să verifice informația. EMF a fost informată că au fost adresate apeluri repetate în cazuri în care nu erau urgențe reale și că în astfel de cazuri intervenția trebuie plătită.

Totuși, în Centrul Bielany din Varșovia, relația cu medicul a fost descrisă ca „ideală”. Persoanele din centru și-au exprimat în mod deosebit aprecierea pentru devotamentul medicului și disponibilitatea acesteia de a-și sacrifica timpul liber pentru a acorda asistență medicală.

Implicare activă în locul unei vieți pasive în centru

EMF a concluzionat faptul că o caracteristică principală a populației refugiate în Polonia este o abordare pasivă a propriei situații. Deși există un număr foarte mare de factori obiectivi care au un impact negativ asupra condițiilor de viață și a perspectivelor de integrare, EMF a constatat faptul că majoritatea solicitanților de azil consideră că altcineva trebuie să găsească soluții pentru problemele lor și au așteptări ridicate de la actori externi precum guvernul și conducerea centrelor de primire.

Atunci când refugiații și solicitanții de azil au fost încurajați să se gândească ce soluții ar putea identifica singuri sau în cadrul comunității, acest lucru a fost foarte dificil.

EMF a constatat că perspectivele refugiaților care se integrează în mod activ în Polonia au fost în mod evident mai bune în comparație cu cele ale persoanelor din centrele de primire. Prin urmare, natura problemelor identificate a fost foarte variată între cele două grupuri. De asemenea, experiențele diferite din Polonia și diferențele dintre cultura, educația și structura familială a refugiaților și solicitanților de azil conduc la șanse diferite pentru integrarea ulterioară în societate.

FOTO: BÉLA SZANDELSZKY

EMF a constatat că durata șederii în centrele de primire este un factor cheie. O stare prelungită de inactivitate conduce deseori la o scădere a inițiativei personale și la o creștere a așteptărilor pentru soluții pre-stabilite provenind din exterior. Prin accelerarea procedurii de azil și prin soluții care ar încuraja persoanele să nu depună solicitări repetate doar din motive sociale acest cerc vicios al dependenței prelungite și al nesiguranței privind viitorul ar putea fi evitate.

Implicarea activă a beneficiarilor trebuie să reprezinte principiul director

De asemenea, EMF a concluzionat că principiul director al asistenței acordate refugiaților în Polonia ar trebui să fie implicarea activă a beneficiarilor în toate etapele procesului pentru determinarea statutului de refugiat. Dacă acestor persoane li s-ar acorda de la început dreptul de a participa la luarea de decizii cu privire la condițiile lor de trai și drepturile privind integrarea, numeroase dintre problemele menționate în acest raport ar putea fi rezolvate într-o fază incipientă. Ar trebui să fie încurajată crearea unor comitete de refugiați și a inițiativelor individuale de ajutor.

Recomandări ale EMF

- Trebuie dezvoltate proceduri standard de operare în caz de violență sexuală și de gen (SGBV) și aplicate în centrele de primire pentru a evita și rezolva conflictele. Numărul asistenților sociali trebuie crescut [Comentariu: pe 25 martie 2008, Biroul pentru Străini, Poliția, La Strada, Centrul de Asistență Juridică Halina Niec și UNHCR au semnat un acord cu privire la proceduri standard de operare (SOP) și SGBV. De la această dată a fost inițiată implementarea SOP pentru centrele de primire a solicitanților de azil.]
- Condițiile de viață din centrele de primire din Niemce și Lublin trebuie îmbunătățite. Trebuie furnizate mașini de spălat și aparatură electrocasnică în cantități suficiente iar persoanele din centru trebuie să fie instruite cu privire la modul adecvat de folosire.
- Refugiații trebuie implicați în stabilirea meniului, urmând exemplul de bune practici din centrul Bielany.
- Anumite probleme legate de vandalizarea centrelor de primire ar putea fi rezolvate prin introducerea unui sistem de repartizare a anumitor responsabilități celor cazați pentru îngrijirea centrului.

- Centrele trebuie să aibă locuri de joacă și terenuri de sport. Regulile privind accesul la calculatoare și la internet trebuie să fie transparente.
- Trebuie încurajat un dialog moderat între școli și comunitățile de solicitanți de azil și refugiați. Implicarea solicitanților de azil în activitățile școlare este crucială.
- Trebuie organizate cursuri preșcolare cu educatori polonezi în centre sau copiii ar trebui să aibă acces la grădinițe publice.
- Ar trebui să existe interpreți pentru facilitarea comunicării cu personalul medical sau personalul medical ar trebui să ia parte la cursuri de limbi străine.
- EMF recomandă cursuri de limba poloneză adaptate la nevoile persoanelor care își caută un loc de muncă. Solicitanții de azil ar trebui să aibă acces la cursuri de pregătire profesională și care să se adreseze nevoilor de pe piața de muncă.
- Guvernul ar trebui să asigure un sistem de asistență juridică și programe de consiliere gratuite.
- Programele de integrare ar trebui extinse și pentru persoanele care au primit protecție complementară. Calitatea programelor actuale de integrare ar trebui revizuită de Ministerul Muncii și Politicilor Sociale [Comentariu: pe 29 mai 2008 a intrat în vigoare noua lege privind acordarea protecției străinilor. Dispozițiile acesteia stipulează accesul persoanelor cu protecție subsidiară la programele de integrare.]
- Conștientizarea la nivelul societății poloneze cu privire la refugiați ar trebui consolidată pentru a preveni discriminarea.
- Refugiații și persoanele care au primit protecție complementară ar trebui sprijiniți în crearea unor noi asociații pentru a aborda mai eficient nevoile acestora.
- Accesul organizațiilor neguvernamentale la fondurile UE și guvernamentale, precum și managementul acestora ar trebui simplificat.

Schimbări de la ultima evaluare participativă din 2006

Evaluarea participativă din 2007 a fost cea de-a treia activitate de acest fel din Polonia. Rapoartele din anii precedenți au contribuit la dezbaterile privind nevoile și problemele solicitanților de azil în Polonia.

- În urma constatărilor evaluării din 2005, UNHCR, instituții guvernamentale și neguvernamentale au desfășurat activități având ca scop facilitarea accesului la școli pentru copiii refugiați și solicitanți de azil. Aceasta a avut ca rezultat creșterea semnificativă a ratei de participare a minorilor din aceste categorii de interes pentru UNHCR (71% în 2006 comparativ cu 52% în 2005 și aproape 100% în 2007).
- În 2006, participanții au subliniat problemele pe care le au în participarea la cursuri de limba poloneză și de pregătire profesională. Ca urmare, în centre au fost organizate activități suplimentare și de pregătire.

În 2007, România a primit cel mai mic număr de solicitanți de azil din regiune – 3% din totalul solicitanților de azil din Europa Centrală, chiar dacă s-a înregistrat o creștere cu 43,3% (659 cereri) comparativ cu 2006 (460 cereri). Pe de altă parte, ratele de recunoaștere au fost ridicate: 26% din totalul solicitațiilor de azil (143 persoane) au primit statut de refugiat conform Convenției, reprezentând o creștere cu 75,7% comparativ cu anul anterior, iar 17 persoane din totalul solicitanților au primit protecție subsidiară, reprezentând o rată de recunoaștere de 29 % și o creștere de 70% comparativ cu 2006. Principalele grupuri de solicitanți de azil din România proveneau din Irak (43%), Serbia (28,2%), Turcia (6,8%) China și Somalia (4,8% fiecare).

Metodologie

Evaluarea participativă din România s-a desfășurat în septembrie 2007. Echipa Multi-Funcțională (EMF) a fost formată din 12 membri, nouă femei și trei bărbați. Aceștia au fost reprezentanți ai UNHCR, ai Direcției pentru Azil și Integrare și ai organizațiilor neguvernamentale.

EMF a discutat cu 87 de persoane de interes, 64 solicitanți de azil și 23 persoane beneficiind de protecție subsidiară, din Irak, Serbia, Republica Democrată Congo, Congo-Brazaville, Somalia, Nigeria, Egipt și Turcia. Printre persoanele intervievate s-au numărat șapte copii cu vârste între 13 și 18 ani (2 băieți și 5 fete) și 80 adulți (53 bărbați și 27 femei).

Pentru a asigura o largă acoperire geografică, Echipa Multi-Funcțională a fost împărțită pe grupuri și a realizat evaluări în următoarele locații:

- Centrul de Primire Stolnicu, București
- Centrul de Primire Rădăuți (Nord Estul României)
- Centrul de Primire Șomcuta Mare (Nord Estul României)
- Centrul de Primire Galați (Estul Romaniei)
- Centrul de Primire Timișoara (Vestul Romaniei)
- ONG-uri (ARCA – Forumul Român pentru Refugiați și Migranți, Consiliul Național Român pentru Refugiați, Asociația Femeilor Refugiate, Salvați Copiii, toate din București și Asociația Generație Tânără din Timișoara.
- Biroul UNHCR, Bucuresti

Înainte misiunilor de evaluare, EMF a fost de acord să urmărească în principal două aspecte, procedura de azil și condițiile de viață pentru solicitanții de azil ca și mecanismele pentru integrarea locală a persoanelor cărora li s-a acordat o formă de protecție.

Procedura de azil are numeroase puncte slabe

Solicitanții de azil din România se confruntă cu un număr de dificultăți, în special în afara capitalei, acolo unde problemele sunt chiar mai grave decât în București.

Oficiul Român pentru Imigrări a realizat un film de informare privind procedura de determinare a statutului și drepturile și obligațiile solicitanților de azil. Totuși, filmul este disponibil doar în limbile română, engleză și arabă. Persoanele care nu vorbesc nici una din cele trei limbi nu au acces la informații vitale.

Pe lângă faptul că solicitanții de azil nu înțeleg procedurile legale din România, EMF a observat o lipsă de cunoștințe privind Procedurile Dublin II.

„Reglementările Dublin sunt ceva împotriva libertății de mișcare.”

Solicitant de azil din Irak

Numeroși solicitanți de azil care vorbesc limbi rare au informat EMF că nu există interpreți pentru ei în afara Bucureștiului. Acest lucru afectează accesul lor la asistență socială, juridică și medicală.

FOTO: TUDOR VINTILOIU

Procedurile de azil sunt procese juridice complexe ce se desfașoară cu greutate în absența experților

Procedurile de azil sunt procese juridice foarte complexe care nu pot fi urmate fără asistența experților. Ajutorul juridic gratuit oferit de Barou și de ONG-uri prin finanțarea UNHCR nu este suficient pentru a acoperi necesitățile de bază ale solicitanților de azil în România. Pe lângă aceasta, avocați specializați nu sunt disponibili în alte locații în afara Bucureștiului.

În evaluarea credibilității unei solicitări de azil, factorii de decizie nu iau întotdeauna în considerare ultimele evenimente din țara de origine a solicitantului de azil, lucru care poate conduce la decizii incorecte.

Femeile solicitant de azil se simt în mod deosebit expuse pe parcursul procedurii de azil. Exista o lipsă acută de interpreți femei pentru limbi rare, iar oficialii guvernamentali nu sunt bine pregătiți pentru a desfășura interviuri adaptate la gen și nici pentru a identifica persecuțiile de gen.

Numeroase persoane intervievate au reclamat faptul că alocațiile lunare nu acoperă nevoile materiale. În astfel de situații, nu se pot finanța decât strict necesitățile de bază. De exemplu, părinții au indicat faptul că propriii lor copii nu pot participa în activități extra-curiculare deoarece nu își pot acoperi cheltuielile.

În Somcuta Mare, solicitanții de azil consideră că nu se acorda asistență medicală adecvată pentru nevoile lor. Apar probleme atunci când solicitanții de azil sunt trimiși în spitale.

Lipsa informațiilor pune în pericol integrarea

Persoanele care beneficiază de protecție în România se confruntă cu ignoranța. Atunci când refugiații se adresează birourilor guvernamentale de asistență, se confruntă, de cele mai multe ori, cu funcționari care lucrează foarte rar cu refugiați și prin urmare nu cunosc pentru ce tip de asistență se califică aceștia.

Refugiații se confruntă cu o situație similară atunci când își caută un loc de muncă, în special în afara capitalei. Angajatorii ezită să angajeze refugiați deoarece nu înțeleg statutul acestora și nici care sunt abilitățile și calificările lor.

„Angajatorii nu știu ce sunt refugiații și nu doresc să lucreze cu noi.”

Refugiat din Somalia

În general, o educație formală bună facilitează integrarea refugiaților într-o nouă societate. În România, refugiații cu calificări bune se confruntă cu faptul că în majoritatea cazurilor diplomele obținute în țările de origine nu sunt recunoscute de autoritățile române. România nu deține încă un sistem de validare și recunoaștere a diplomelor străine.

FOTO: TUDOR VINTILOIU

Procedura de obținere a cetățeniei în România durează mult și este prea costisitoare pentru refugiați

În general naturalizarea este ultimul pas în procesul de integrare individuală iar un număr de persoane a informat EMF că ar dori să devină cetățeni români, dar procedurile de naturalizare din România durează foarte mult și sunt prea costisitoare pentru majoritatea refugiaților.

Unul dintre lucrurile cele mai surprinzătoare identificate de EMF a fost faptul că în teorie noua Lege

a Integrării din România prevede un număr de măsuri de integrare foarte promițătoare. Totuși, informația nu a fost diseminată iar potențialii beneficiari nu au cunoștință de existența acestor programe și prin urmare nu profită de acestea.

Pentru a avea acces la asistență medicală, persoanele care au primit protecție înaintea anului 2004 trebuie să plătească asigurare medicală retroactiv. Suma solicitată este foarte mare și nu poate fi plătită în rate.

Recomandări ale EMF

- Autoritățile competente trebuie să organizeze campanii de informare adresate potențialilor beneficiari prin distribuirea de broșuri și prin consiliere intensivă socială și juridică în scopul de a conștientiza cu privire la conținutul recent al programului de integrare al Guvernului.
- Ministerul Educației, Tineretului și Cercetării trebuie încurajat în dezvoltarea unei metodologii de recunoaștere a diplomelor, prevăzută prin dispozițiile modificate ale Legii privind integrarea persoanelor care au primit o formă de protecție în România (Legea Integrării).

- Accelerarea procesului de modificare a prevederilor juridice privind alocația lunară pentru solicitanții de azil în scopul măririi sumei.
- Încurajarea Guvernului pentru dezvoltarea unei scheme de asistență juridică gratuită pentru solicitanții de azil și pregătirea avocaților din afara Bucureștiului precum și a factorilor de decizie cu privire la evaluarea credibilității. De asemenea, utilizarea informațiilor din țara de origine trebuie sporită.
- Creșterea alocațiilor bugetare necesare pentru acoperirea costurilor pentru interpretare și deplasări pentru a asigura un număr cât mai mare de beneficiari ai acestor servicii. Mai mult, se recomandă dezvoltarea strategiilor pentru includerea persoanelor de interes care locuiesc în alte locații decât Centrele de Primire/Cazare și care nu au solicitat asistență din partea organizațiilor neguvernamentale pentru a verifica dacă se confruntă cu riscuri privind protecția.
- Extinderea duratei de evaluare participativă pentru a asigura o participare sporită și pentru a extinde Echipa Multi-Funcțională.

Schimbări în urma Evaluării Participative din 2006

În urma ultimei misiuni de evaluare, au avut loc schimbări semnificative în profilul subiectului evaluării. În perioada evaluării, un procent de peste 30% din totalul solicitanților de azil erau de origine sârbă. Recomandările în urma ultimei evaluări au condus la o îmbunătățire a următoarelor aspecte:

- Oficiul Român pentru Imigrări a realizat un film privind etapele procedurii de determinare a statutului de refugiat în România;
- ONG-urile care asistă refugiați au realizat în colaborare o broșură privind serviciile asigurate de acestea persoanelor de interes pentru UNHCR; broșura a fost tradusă în engleză, arabă, somaleză și turcă;
- Refugiații lucrători comunitari au tradus regulamentul intern al centrelor de primire în turcă și somaleză;
- Direcția pentru Azil și Integrare a început să comunice solicitanților de azil respectivi motivele pentru reducerea condițiilor de primire materiale.

Spre deosebire de majoritatea statelor din Europa Centrală, Slovacia a primit mai puțini solicitanți de azil în anul 2007 comparativ cu 2006, 2643 persoane comparativ cu 2871, o scădere de 8%. Pe de altă parte, numărul de recunoașteri a statutului de refugiat a crescut cu 22%, deși ratele de recunoaștere rămân extrem de scăzute: 14 persoane au primit statutul de refugiat (astfel rata recunoașterii statutului de refugiat reprezintă 1,1%), în timp ce 82 de persoane au primit protecție subsidiară (deci rata totală de recunoaștere a fost de 7,5%). Grupurile cele mai reprezentative au fost din Pakistan (24,6%), India (23,4%), Federația Rusă (11,6%), Moldova (7,9%) și Georgia (5%).

Metodologie

Echipa Multi-Funcțională (EMF) din Slovacia a fost formată din unsprezece membri, patru reprezentând UNHCR, doi reprezentând instituții guvernamentale (Ministerul de Interne și Ministerul Muncii, Afacerilor Sociale și Familiei) și cinci reprezentând organizații neguvernamentale (Liga Drepturilor Omului, Societatea Goodwill, Consiliul Umanitar Slovac și Consiliul Ecumenic al Bisericilor).

Interviurile au fost realizate în a doua jumătate a lunii septembrie 2007. Echipa Multi-Funcțională a fost divizată în grupuri de două sau trei persoane. Acest lucru le-a permis să viziteze unsprezece locații situate pe întreg teritoriul țării:

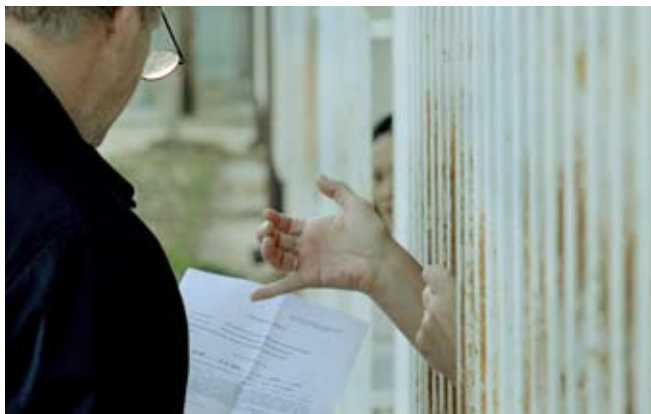
- Rohovce (centru de cazare)
- Medvedov (centru de detenție)
- Gabčíkovo (centru de cazare)
- Opatovská Nová Ves (centru de primire)
- Zvolen (centru de integrare)
- Horné Orechové (orfelinat pentru minori neînsoții)
- Zavar (cazare pentru persoanele ce lucrează pentru Peugeot Trnava)
- Bratislava (unde locuiesc refugiați recunoscuți)
- Humenné (centru de primire)
- Košice (unde locuiesc refugiați recunoscuți)
- Sečovce (centru de detenție)

Justețea procedurii pusă la îndoială

În toate locațiile în care EMF a discutat cu solicitanți de azil, problema principală a acestora a fost preocuparea lor cu privire la justețea procedurii de determinare a statutului de refugiat. Principala problemă ridicată de majoritatea persoanelor a fost durata îndelungată a procedurii de azil și caracterul imprevizibil al rezultatelor. Solicitanții de azil au fost nemulțumiți de durata prelungită a procedurii de apel în instanțele regionale și la Curtea Supremă a Republicii Slovacia.

EMF a consemnat faptul că solicitanții de azil erau conștienți de numărul extrem de scăzut al recunoașterii statutului de refugiat comparativ cu alte state ale Uniunii Europene și se îndoiau de posibilitatea obținerii protecției în Republica Slovacă. În general, încrederea solicitanților de azil în procedura de azil este scăzută și considerau că ofițerii nu sunt bine informați cu privire la situația din țara lor de origine și că nu le analizează în mod corect cazurile.

FOTO: BÉLA SZANDELSZKY

Solicitanții de azil nu înțeleg de ce au fost respinse cererile lor de azil

De asemenea, deciziile sunt disponibile doar în limba slovacă. Doar concluziile deciziilor sunt traduse verbal solicitanților de azil împreună cu instrucțiunile privind posibilitatea lansării unui apel. Motivul nu le este tradus iar solicitanții de azil nu înțeleg de ce solicitarea le-a fost respinsă.

Inactivitate și tensiune în Centrele de Azil

În ceea ce privește condițiile din centrele pentru refugiați, cele mai frecvente preocupări au fost legate de securitate având în vedere situația generală tensionată și agresiunile din centrele pentru refugiați, de multe ori escaladând în atacuri reciproce. Solicitanții de azil consideră că sursa acestor agresiuni este reprezentată de lipsa unor activități constructive pe parcursul șederii în aceste centre.

Solicitanții de azil își doresc foarte mult să devină activi pe piața de muncă, însă legea slovacă le permite să lucreze legal doar după un interval de un an de la începerea procedurii de azil. De asemenea, solicitanții de azil au reclamat lipsa activităților recreative în centrele de azil. Dintre toate centrele vizitate, solicitanții de azil au fost cel mai nemulțumiți de centrul Gabčíkovo unde și-au exprimat îngrijorarea cu privire la curățenia generală, inclusiv cea din bucătărie și cantină. De asemenea, au fost prezentate dificultățile întâmpinate în comunicarea cu personalul cantinei.

La momentul vizitei EMF în Opatovská Nová Ves, acest centru funcționa încă în regim de carantină. Singurul magazin disponibil solicitanților de azil era un chioșc cu legume și alte bunuri de consum. Membrii EMF au descoperit că anumite bunuri nu aveau prețul afișat iar prețurile solicitate erau prea mari. În urma unei intervenții imediate a EMF, conducerea centrului a discutat cu proprietarul și i-a solicitat afișarea prețurilor tuturor produselor. EMF a recomandat retragerea licenței în cazul în care neregulile nu sunt rezolvate. Ulterior, în anul 2007, acest centru a fost reclasificat ca centru de cazare iar persoanele din acest centru au libertatea de mișcare. Acest lucru a permis conducerii centrului să închidă chioșcul pentru că solicitanții de azil își pot procura bunurile necesare în magazinele din sat.

Persoanele din Sečovce și Medveďov au reclamat modul în care bunurile personale sunt confiscate pe perioada detenției. Acestea au raportat că nu au primit nici un document scris privind confiscarea banilor deținuți. La solicitarea EMF, managerul centrului a prezentat documente financiare detaliate privind banii străinilor reținuți în centru. Totuși, a fost recunoscut faptul că poliția ar trebui să elibereze procese verbale din care să rezulte bunurile financiare sau alte bunuri ale străinilor deținuți și a fost promisă schimbarea practicii.

„Poliția ne-a luat banii și nu i-am mai primit înapoi. Nu ne-au explicat de ce și cât trebuie să plătim.”

Deținuți din India

Lipsa spațiului pentru activități de socializare este o problemă generală a centrului din Gabčíkovo. De obicei femeile se întâlnesc la grădiniță, locație nu tocmai potrivită pentru astfel de întâlniri, deoarece acesta este un loc destinat copiilor. Totuși, în Medveďov, există o cameră comună pentru femei, dar aceasta are nevoie în mod imperios de reabilitare și mobilier adecvat.

Copiii separați au nevoie de mai multă îngrijire și consiliere

Una dintre locațiile cele mai alarmante vizitate de EMF pe perioada evaluării participative în Slovacia a fost Horné Orechové, centrul în care sunt cazați copiii separați. Deși înființarea acestui centru în anul 2005 special pentru copiii a fost o realizare în sine, numeroase lipsuri trebuie rezolvate pentru a îmbunătăți nivelul de îngrijire acordat acestui grup de minori.

FOTO: BÉLA SZANDELSZKY

Mai sunt multe de făcut pentru a îmbunătăți viața copiilor refugiați

În această locație, viața copiilor și a adolescenților este foarte monotonă și izolată. Personalul centrului nu poate comunica în limbi străine, prin urmare copiii se confruntă cu dificultăți în a comunica adulților propriile nevoi. Traducătorii sunt solicitați doar pentru procedurile oficiale. Ca o modalitate de rezolvare a acestui tip de situații, copiii care au cunoștințe de bază de slovacă sau rusă sunt solicitați în mod excesiv în locul interpreților.

Din cei șase băieți aflați în centru la momentul misiunii EMF, doar un băiat din Afganistan mergea la școală în mod regulat. Cursuri regulate de limbă slovacă sunt necesare în centru. Deși centrul deține câteva calculatoare, acestea nu sunt funcționale.

Protecția asigurată este foarte scăzută. Copiii nu înțeleg nici ce drepturi au, nici care le este statutul. În acest centru, informațiile scrise sub formă de broșuri sunt insuficiente din cauza nivelului scăzut al traducerii textelor, iar conținutul acestora nu este adaptat pentru a putea fi înțeles în numărul limitat de limbi străine în care textul este disponibil și nici adaptat la nivelul de înțelegere al minorilor.

„Nu, nu înțeleg ce trebuie să aștept în acest centru. Tot ce îmi doresc este să fiu în siguranță și să merg la școală. Vreau să fiu la fel ca și copiii slovaci.”

Băiat din Afganistan

În cazul minorilor neînsoțiți, este necesară numirea unui tutore care să acționeze și să hotărască în numele acestuia. Oficiul pentru Muncă, Afaceri Sociale și Familie din Trenčín are un singur angajat care este tutore pentru toți minorii neînsoțiți din Horné Orechové, având alocate pentru această activitate doar zece ore pe săptămână. Tutorele nici măcar nu are birou în centru.

De asemenea, numirea tutorilor de către instanță este o procedură de durată. De cele mai multe ori instanțele sunt obligate să transfere cazul la altă instanță atunci când minorul neînsoțit este relocalat din locul reținerii inițiale într-un orfelinat, lucru care conduce la o prelungire și mai mare a procedurii.

EMF a aflat faptul că nu întotdeauna se păstrează confidențialitatea datelor personale. De exemplu, numele unor persoane cazate, însoțite de diagnosticul medical au fost afișate deasupra intrării conducând la corpul clădirii în care se află carantina.

În centru nu există teren de joacă. Echipamentul sportiv este limitat și având în vedere localizarea izolată a centrului, accesul la bazinul local de înot și alte facilități sportive din afara centrului este foarte dificil.

Psihologii sunt chemați în centre doar în caz de urgență extremă, de exemplu, în cazul comportamentului agresiv. Minorii neînsoțiți au trecut de nenumărate ori prin situații de viață complicate, însoțite de evenimente neplăcute și traumatizante. EMF a identificat posibile simptome de traumă în cazul copiilor intervievați. Sprijinul psihologilor este necesar pentru a preveni problemele din centru.

„Mama mi-a fost ucisă. Am fost lăsat singur. Vreau să ajung în Spania unde am rude.”
Băiat african

Pe parcursul discuțiilor cu membrii EMF, minorii au indicat faptul că personalul din centru nu are cunoștințe despre cultura și religia țărilor din care provin. De cele mai multe ori acest lucru conduce la confuzii și abordări insensibile din punct de vedere cultural din partea personalului. De exemplu, EMF a aflat că, în mod particular, meniul nu ia în considerare regulile religioase.

Părinții sunt îngrijorați în ceea ce privește hrana și educația

Mamele solicitant de azil și-au exprimat îngrijorarea cu privire la hrana primită. Acestea au indicat faptul că de multe ori hrana nu corespunde nevoilor copiilor mici. Ele consideră hrana nesănătoasă, din care lipsesc produsele lactate și în special fructele proaspete, iar de multe ori prea picantă pentru copiii mici. Mamele acestor copii au spus că ar prefera să primească plicuri de ceai, pentru a putea prepara ceai pentru copii mici atunci când au nevoie.

În centrul de detenție de la Sečovce copiii de vârstă școlară nu au acces la educație, lucru ce i-a determinat pe numeroși părinți să-și exprime îngrijorarea.

Un loc de muncă este esențial pentru bărbați

EMF a identificat o diferență majoră între două grupuri de bărbați solicitanți de azil de etnie similară, un grup de 17 solicitanți de azil cazați în Gabčikovo și alți opt lucrând pentru un producător de mașini în orașul Zavar. Discuțiile cu EMF au indicat faptul că nivelul și calitatea vieții descrise de solicitanții de azil cu un loc de muncă este superioară vieții din centrele de azil.

Grupul din Gabčikovo a reclamat condițiile generale de trai din centru și faptul că banii primiți nu le acoperă nevoile. Din punctul lor de vedere, regulile interne au afectat negativ libertatea lor de mișcare, deoarece este necesară obținerea unui permis pentru a putea părăsi zona în care se află centrul. Intervalul în care se poate solicita obținerea unui astfel de permis este prea scurt și trebuie să solicite acest permis cu o zi înainte. De asemenea, aceștia au reclamat lipsa activităților recreaționale și calitatea și cantitatea rației lunare de produse de igienă.

FOTO: BÉLA SZANDELSZKY

Solicitanții de azil care muncesc sunt mai încrezători cu privire la situația lor decât cei din Gabčikovo

În contrast uimitor, solicitanții de azil care lucrează dau impresia că se pot confrunta mult mai ușor cu provocările vieții de zi cu zi. Își privesc în mod pozitiv situația în comparație cu solicitanții de azil cazați în Gabčikovo. Au declarat că locuiesc împreună și că nu există conflicte. De asemenea, au declarat că au relații sociale mai bune și mai numeroase cu populația locală din Zavar în comparație cu perioada în care se aflau în Gabčikovo.

Deși solicitanții de azil din Zavar sunt în continuare îngrijorați de situația familiei lor și de posibilitatea obținerii protecției în Slovacia, au declarat că și-au recăpătat încrederea de sine prin faptul că muncesc și își câștigă propria existență.

“În centru viața era dură, dar aici, după muncă, parcă ne-am întoarce acasă, chiar dacă locuim în camere comune. Faptul că muncesc în oraș îmi oferă oportunitatea de a stabili multe contacte, nu sunt izolat și pot studia.”

Solicitant de azil din Irak

Problemele ridicate de bărbații din Zavar sunt în principal legate de muncă și drepturile sociale ca angajați. Aceștia nu sunt bine informați cu privire la dreptul la asigurare de sănătate și cu privire la modul de calcul al salariilor. De asemenea, doresc să obțină fluturași de salariu pe care să-i înțeleagă. Totuși, există un singur asistent social al unui ONG căruia i se pot adresa, lipsind serviciile de asistență regulate de consiliere socială și juridică, precum și lipsa cursurilor de limba slovacă.

Recomandări ale EMF

EMF a elaborat sugestii detaliate pentru soluționarea tuturor problemelor practice ridicate pe parcursul interviurilor, precum condițiile de igienă din sălile de masă, rații suplimentare de ceai pentru familiile cu copii mici, spații pentru activități sportive și locuri de joacă, etc.

În ceea ce privește aspectele structurale, au fost stabilite recomandări principale:

- Cursuri mai concise de limba slovacă ar trebui oferite, adaptate nevoilor diverselor grupuri țintă.
- În centrul pentru copii separați din Horné Orechové, prezența regulată a interpreților sau utilizarea unor metode alternative de traducere prin intermediul unor instrumente tehnice ar trebui stabilită. Pe lângă aceasta, în centru ar trebui să existe personal pentru asistență psihologică pentru minorii neînsoțiți.
- Angajații care lucrează cu refugiați și/sau minori neînsoțiți ar trebui să fie instruiți cu privire la diversitatea culturală. Factorii de decizie și avocații Oficiului pentru Migrație, ca și judecătorii Comitetelor pentru azil din instanțele regionale ar trebui să primească pregătire cu privire la legea refugiaților.
- Creșterea numărului judecătorilor care analizează cazuri de azil, ca și alte modificări legislative care ar conduce la creșterea eficienței procesării juridice a deciziilor de azil fără a fi în detrimentul calității procesului de luare a deciziilor.
- Creșterea numărului de persoane care să asigure rolul de tutore astfel încât să corespundă numărului minorilor aflați în centre și să le ofere consultații zilnice.
- Pentru o integrare mai eficientă a solicitanților de azil și a refugiaților pe piața muncii, se recomandă reducerea limitei de interdicție de un an pentru solicitanții de azil și se solicită Oficiului pentru Migrație și ONG-urilor să coopereze pentru identificarea unor locuri de muncă corespunzătoare pentru solicitanții de azil.

Schimbări de la Evaluarea Participativă din 2006

- Relația dintre persoanele cazate și angajații centrelor s-a îmbunătățit în mod evident. Spre deosebire de anii anteriori, EMF nu a mai fost informat cu privire la probleme cu gardienii. De asemenea, au existat foarte puține plângeri privind angajații care lucrează în centre cu excepția angajaților de la bucătăria centrului Gabčikovo. Personalul care nu s-a comportat corespunzător în trecut fie și-a schimbat atitudinea, fie a fost eliberat din funcție.
- Spre deosebire de constatările anului anterior, problemele legate de calitatea și cantitatea hranei acordate nu mai sunt cele predominante printre cele menționate de solicitanții de azil. Anumite lipsuri ale hranei au fost indicate doar de solicitanți de azil provenind din țări musulmane pentru perioada Ramadanului.

Slovenia

Slovenia a fost, din nou, țara din Europa Centrală cu cea mai mică rată de recunoaștere a refugiaților: 0,6%. În anul 2007, doar 2 persoane au primit statut de refugiat. În anul 2006 un singur statut de refugiat a fost recunoscut. În același timp, Slovenia a înregistrat cea mai mare scădere (-18%) a numărului de solicitări de azil. Un număr total de 425 cereri au fost depuse în anul 2007, comparativ cu 518 în anul anterior. Peste jumătate din solicitanți au provenit din Serbia (55,8%), urmași de cetățeni turci (9%) și solicitanți din Albania, Bosnia-Herzegovina și Macedonia (respectiv 5%).

Metodologie

EMF din Slovenia a fost formată din oficiali ai Guvernului (doi angajați ai Centrului pentru Azil și un ofițer al Secției pentru Integrarea Străinilor și a Refugiaților), patru reprezentanți ai ONG-urilor (doi reprezentând Filantropia Slovenă și doi Centru pentru Informații Juridice PIC), precum și un reprezentant al UNHCR Biroului Regional din Budapesta.

Echipa a intervievat 88 persoane, dintre care 55 bărbați și 33 femei. Cel mai mare grup intervievat a fost format din solicitanți de azil (76 persoane) iar restul fiind refugiați recunoscuți. În ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă, EMF a întâlnit 11 copii (doi fiind minori neînsoțiți) și șapte persoane cu vârstă peste 40 ani. Marea majoritate a persoanelor au avut vârsta între 18 și 40 ani.

Interviurile s-au desfășurat în următoarele locații:

- Centrul pentru Azil, Ljubljana
- Centrul pentru Integrare, Ljubljana
- Oficiul pentru Integrarea Refugiaților din cadrul Ministerului de Interne, Ljubljana
- Centrul pentru Integrare, Maribor
- Centru privat de cazare, Maribor

Regulament strict și percheziții corporale

Cele mai multe persoane cazare în Centrul pentru Azil din Ljubljana, singurul centru din Slovenia pentru solicitanți de azil consideră că acesta nu este un loc plăcut. Persoanele nu se plâng de facilitățile oferite, acestea sunt moderne și curate, ci de modul în care sunt tratate.

„Ne tratează ca pe copii dificili, dar noi suntem adulți normali, liberi.”

Solicitant de azil din Rusia

Regulile din centru sunt foarte stricte. Persoanele aflate aici nu pot părăsi centrul decât dacă obțin permis de ieșire. De cele mai multe ori, cei doi oficiali autorizați să elibereze acest tip de document nu sunt disponibili, astfel încât persoanele din centru sunt forțate să rămână în centru.

Părăsirea centrului este dificilă, însă nici întoarcerea nu este mai puțin problematică. Toate grupurile au reclamat faptul că gardienii le verifică în mod excesiv gențile și efectuează verificări corporale la re-întrarea în centru. De asemenea, aceștia au impresia că anumite grupuri de solicitanți de azil sunt urmăriți mai riguros decât ceilalți, comportament perceput ca fiind extrem de discriminatoriu.

FOTO: BÉLA SZANDELSZKY

Centrul de azil nu este un loc în care să stai cu plăcere

De multe ori nu există femei gardian de serviciu, așa încât bărbații efectuează percheziția atât asupra bărbaților, cât și a femeilor din centru.

În conformitate cu regulile din centru, persoanele cazate au permisiunea de a sta afară doar până la orele 22:00 (sau 23:00 în timpul verii). Persoanele cazate pretind că dacă depășesc acest termen sunt pedepsiți, la început prin avertizări verbale, apoi în scris, și în final prin interzicerea de a ieși noaptea.

Numeroase persoane cazate, în special familii cu copii au reclamat gălăgia din timpul nopții cauzată de câteva persoane care ascultă muzică cu volumul la maxim. Cu toate acestea, gardienii nu pun întotdeauna în aplicare regulile interne, nici când li se solicită acest lucru din partea persoanelor cazate.

Un alt motiv al lipsei de mulțumire printre solicitanții de azil este refuzul anumitor membri ai personalului de a comunica și de a le oferi informații. Acest aspect a fost ridicat de toate grupurile cu care s-au purtat discuții. Bărbații din Rusia au transmis o scrisoare conducerii cu privire la verificările excesive și la comportamentul gardienilor, însă nu au primit nici un răspuns. Câțiva solicitanți de azil s-au adresat Secției pentru Azil solicitând transferarea cazurilor lor către un alt inspector, dar nici aceștia nu au primit nici un răspuns. Același lucru i s-a întâmplat unui solicitant de azil din Rusia care a solicitat în scris informații suplimentare cu privire la procedura de azil.

Solicitanții de azil au informat EMF privind existența unor cazuri în care informații personale și confidențiale au fost făcute publice în cadrul Centrului pentru Azil de către angajați.

„Aceasta nu este o instituție guvernamentală, este un bazar. Chiar și gardianul cunoaște detalii din interviul meu.”

Solicitant de azil bărbat

Un număr de femei, în special cele cu copii, consideră că personalul de la bucătărie este neprietenos și nu dorește să coopereze. Femei de etnie romă consideră că distribuirea hainelor este făcută în mod discriminatoriu, acordându-li-se tratament preferențial anumitor grupuri de solicitanți de azil.

Au fost ridicate probleme legate și de serviciile de sănătate. Membrii EMF li s-au prezentat plângeri cu privire la asistenta cabinetului medical. Solicitanții de azil susțin că aceasta nu cooperează și nu acordă medicamentele solicitate. Ceea ce-i îngrijorează și mai mult pe cei cazați în centru este faptul că după încheierea programului de lucru,

gardienii au competența de a le acorda medicamente urmând instrucțiunile pe care asistenta le transmite la telefon. În cazul unor probleme de sănătate grave, pacienții trebuie să aștepte decizia unei comisii care stabilește dacă aceștia sunt eligibili pentru tratament. Membrii EMF li s-a spus că în cazuri de urgență, serviciul de urgență este solicitat numai în ultimă instanță, chiar și atunci când ar trebui chemat imediat.

Atât femeile cât și bărbații cazați în Centrul pentru Azil s-au plâns de lipsa activităților recreative. Posibilitățile de recreere din Centrul pentru Azil sunt extrem de limitate. Nu există prea multe materiale scrise în anumite limbi, în special în albaneză și rusă. Camerele în care se servește ceaiul și cele cu calculatoare ar trebui să fie accesibile mai des.

FOTO: BÉLA SZANDELSZKY

Solicitanții de azil nu au permisiunea de a locui în afara centrului chiar dacă au resursele necesare

Majoritatea solicitanților de azil sunt nemulțumiți de condițiile din Centrul pentru Azil, însă nu li se permite să locuiască în afara acestuia, chiar dacă au mijloace financiare și își pot permite acest lucru. Aceste aspecte au fost aduse în discuție în numeroase focus grupuri, acestea indicând stresul mental cauzat de atmosfera din Centrul pentru Azil.

În cadrul Centrului pentru Azil există și o secție de detenție aflată într-o aripă separată a centrului. EMF a observat faptul că singurul

spațiu în aer liber pentru persoanele deținute este o zonă îngrădită de câțiva metri pătrați în curtea Centrului pentru Azil. Acest spațiu este perceput și arată ca o cușcă, iar deținuții declară că au trecut printr-o experiență umiltoare de a fi închiși în acest loc sub privirile celorlalte persoane cazate în centru, în special copii. Persoanele deținute au solicitat echipament sportiv suplimentar.

Nemulțumire sporită privind procedurile legale

EMF a fost profund îngrijorată de frecvența și gravitatea plângerilor privind procedura de azil. În comparație cu concluziile anilor anteriori, nemulțumirea privind procedurile legale a crescut dramatic în Slovenia.

În detenție, majoritatea solicitanților de azil au reclamat faptul că nu au înțeles motivul pentru care au fost trimiși în detenție și faptul că nu au primit informații adecvate.

Solicitanții de azil au declarat că anumiți avocați au solicitat taxe pe care nu și le-au putut permite și au cerut o listă actualizată a avocaților ale căror servicii sunt cu adevărat gratuite. EMF a aflat faptul că de multe ori avocații care ar trebui să reprezinte solicitanții de azil în instanță pe parcursul procedurii nici nu se prezintă în instanță. Acest lucru ar putea avea ca motiv faptul că onorariul avocaților în cazuri de azil este mult mai scăzut decât onorariul obișnuit pentru proceduri administrative.

O îngrijorare majoră are la bază serviciile de traducere. Solicitanți de azil din Mongolia au declarat EMF că pentru ei nu se asigură deloc traducere. Chiar și persoanele care vorbesc limbi utilizate la o scară mai largă au indicat lipsuri în acest sens. Solicitanți de azil din Rusia au informat EMF că sunt adesea presați să semneze documente pe care nu le

înțeleg. De asemenea, au convingerea că documentele în limba rusă pe care le-au depus în sprijinul propriului caz nu sunt traduse în slovenă și de multe ori nici înregistrate.

Solicitanții de azil și-au exprimat dorința ca anunțurile de la avizier să fie traduse în mai multe limbi și ca Legea privind Protecția Internațională să fie disponibilă și în limbile vorbite de ei.

„Acasă fac parte din opoziție și am reușit să scap din închisoare. Acum mă aflu în închisoare aici. De ce?”

Solicitant de azil din Orientul Mijlociu deținut în centru

Câțiva solicitanți de azil vârstnici au adus acuzații extrem de grave, susținând că au primit decizii negative fără să fie măcar intervievați.

Refugiații întâmpină dificultăți în relația cu proprietarii și doctorii

Interviurile cu refugiați recunoscuți din Maribor și Ljubljana au indicat aproximativ aceleași probleme ca și în anii anteriori. După ce au primit recunoașterea, refugiații trebuie să aștepte o perioadă îndelungată până la eliberarea permiselor de muncă.

FOTO: BÉLA SZANDELSZKY

Discuțiile cu refugiați au dezvăluit aproximativ aceleași probleme ca și în anii anteriori

Aceștia consideră că este foarte dificil să găsească locuințe la prețuri rezonabile deoarece nu au dreptul la locuințe sociale, acest lucru fiind rezervat doar cetățenilor sloveni. Proprietarii refuză deseori încheierea unor contracte oficiale pentru a evita plata taxelor. Totuși, refugiații au nevoie de un contract scris pentru a primi subvențiile pentru chirii și pentru a avea o adresă oficială permanentă, o condiție pentru obținerea unui permis de muncă.

Cetățenia slovenă este dificil de obținut în cazul refugiaților recunoscuți deoarece aceștia nu au venitul solicitat. Acest lucru este valabil în special pentru persoanele în vârstă și cele vulnerabile.

Persoanele care nu provin din Europa se confruntă cu probleme suplimentare atunci când își caută cazare și un loc de muncă și se simt în mod evident discriminați.

Situația privind asistența medicală nu s-a îmbunătățit comparativ cu evaluările anterioare. Refugiații primesc în continuare documente de asigurare medicală cu aspect total diferit față de cardurile de asigurare medicală comune în Slovenia, ca urmare, refuzându-li-se asistența medicală specializată.

Recomandările EMF

EMF sugerează o gamă largă de măsuri menite să se adreseze îngrijorările și problemele ridicate de persoanele intervievate, inclusiv:

- Cele mai multe nemulțumiri exprimate de persoanele cazate în Centrul pentru Azil ar putea fi rezolvate prin creșterea numărului și a disponibilității asistenților sociali care pot interveni imediat pentru rezolvarea problemelor întâmpinate în viața de zi cu zi.
- Regulile interne ar trebui să fie mai flexibile pentru a se adresa nevoilor solicitanților de azil, în special în ceea ce privește întoarcerea în centru la ore târzii.
- Este necesară prezența unei femei gardian în fiecare tură.
- Onorariul avocaților care se ocupă de cazuri de azil ar trebui ridicat la nivelul celor care se ocupă de cazuri similare. Solicitanții de azil ar trebui să primească în mod regulat liste cu avocați disponibili fără plata unui onorariu. În cazul în care există indicii clare privind un comportament inadecvat al anumitor avocați, accesul acestora la solicitanții de azil trebuie restricționat.
- Toate informațiile relevante trebuie traduse în limbile necesare pentru ca persoanele cazate să fie informate și pentru a se asigura calitatea procedurii de azil. Un număr suficient de interpreți trebuie să fie asigurat pentru o comunicare adecvată între solicitanții de azil și oficialii guvernamentali.
- Se recomandă crearea unei baze legale pentru ca solicitanții de azil să poată locui în afara Centrului pentru Azil în cazul în care acest lucru este fezabil.
- Procedura administrativă pentru eliberarea permiselor de muncă refugiaților recunoscuți trebuie accelerată.
- Se solicită Ministerului de Interne și Ministerului Sănătății să rezolve problema cardurilor pentru asigurarea de sănătate a refugiaților.
- ONG-urile sunt încurajate să promoveze un sistem de consiliere privind posibilitățile de angajare sau de desfășurare a activităților independente de către refugiați.
- Guvernul Sloveniei, împreună cu ONG-uri și agenții europene ar trebui să se implice în activități de conștientizare împotriva xenofobiei și a discriminării rasiale.

Schimbări în urma evaluări participative din 2006

- Condițiile din centrele de cazare s-au îmbunătățit comparativ cu 2006. Totuși, solicitanții de azil care locuiesc în Centrul pentru Azil tind să devină mai exigenți, în special solicitanții de azil din Rusia și mai preocupați de atmosfera generală.
- Încălcarea confidențialității pare a fi o problemă nouă a Centrului de Azil, acest aspect nefiind menționat în anii anteriori. În special gardienii sunt cei incriminați în a primi și divulga informații personale ale solicitanților de azil dezvăluite în timpul interviurilor din procedura de azil.
- Nu au mai fost înregistrate plângeri privind locații aglomerate și două familii împărțind o singură cameră, lucru obișnuit înainte de 2006.
- Pentru prima dată, numeroși solicitanți de azil au manifestat un interes crescut în posibilitatea de a locui în afara Centrului pentru Azil în locații private.
- În acest an, nu a mai fost menționată problema furturilor din camere. Totuși, EMF a primit câteva plângeri privind posibilitatea bărbaților singuri de a avea acces în spațiul pentru femei singure și minori neînsoțiți și de a le lua hrana din frigider.

Tendențe cu privire la Azil in Europa Centrală în perioada 2005-2007

Cifrele indică numărul solicitărilor depuse la prima instanță. Datele pentru nivelul administrativ prezentate sunt numai pentru Polonia, de aceea tabelul pentru Polonia cuprinde mai multe date statistice. Sumarul din tabelul regional include solicitările depuse la prima instanță, precum și la nivelul administrativ in Polonia.

Termenul “**protecție complementară**” acopera diferiti termeni juridici folosiți în diferite țări, cum ar fi ședere tolerată, protecție subsidiară și statut umanitar.

Rata de recunoaștere a refugiaților = numărul de cazuri refugiați recunoscuți împărțit la numărul total de cazuri (incluzând refugiați recunoscuți, persoane care au primit protecție complementară și cereri de azil respinse)

Rata totală de recunoaștere = numărul de cazuri care au primit o formă de protecție (refugiați recunoscuți și protecție complementară) împărțit la numărul total de cazuri (incluzând refugiați recunoscuți, persoane care au primit protecție complementară și cereri de azil respinse).

Regiunea Europei Centrale

Total General pentru Bulgaria, Ungaria, Polonia, România, Slovacia si Slovenia

Statut	2005	2006	2007
Cereri de Azil	16690	17920	21375
Refugiați	533	656	553
Protecție subsidiară	2055	2310	3416
Respinși	5733	4276	5662
Rată de recunoaștere a refugiaților	6.4%	9.1%	5.7%
Rată totală de recunoaștere	31.1%	41%	41.2%

Bulgaria

Numărul cererilor de azil în perioada 2005-2007

Statut	2005	2006	2007
Cereri de Azil	822	639	975
Refugiați	8	12	13
Protecție subsidiară	78	83	322
Respinși	386	215	247
Rată de recunoaștere a refugiaților	1.7%	3.9%	2.2%
Rată totală de recunoaștere	18.2%	30.6%	57.6%

Țări de Origine în 2007 (Primele 5)

Solicitanți de azil	Refugiați	Protecție subsidiară
1. Irak (533)	1. Afganistan (5)	1. Irak (276)
2. Apatrizi (80)	2. Rep. Arabă Siria (4)	2. Afganistan (18)
3. Afganistan (77)	3. Irak (2)	3. Rep. Islamică Iran (9)
4. Armenia(64)	4. Rep. Islamică Iran (1)	4. Armenia (3)
5. Rep. Islamică Iran (33)	5. Turcia (1)	5. Sudan (3)

Hungary

Numărul cererilor de azil în perioada 2005-2007

Statut	2005	2006	2007
Cereri de Azil	1609	2117	3425
Refugiați	97	99	169
Protecție subsidiară	95	99	69
Respinși	758	1118	1183
Rată de recunoaștere a refugiaților	10.2%	7.5%	11.9%
Rată totală de recunoaștere	20.2%	15%	16.7%

Țări de Origine în 2007 (Primele 5)

Solicitanți de azil	Refugiați	Protecție subsidiară
1. Serbia-Munteșnegru (911)	1. Irak (64)	1. Serbia-Munteșnegru (16)
2. Vietnam (862)	2. Somalia (30)	2. Irak (5)
3. China (417)	3. Cuba (28)	3. Afganistan (5)
4. Irak (136)	4. Necunoscută (9)	4. Nigeria (5)
5. Georgia (131)	5. Turcia (5)	5. Turcia (3)

Poland

Numărul cererilor de azil în perioada 2005-2007

Statut	2005	2006	2007
Cereri de Azil – Prima instanță	6860	7093	10047
Nivel administrativ	1422	4222	3201
Refugiați – Prima instanță	312	422	148
Nivel administrativ	23	63	64
Protecție subsidiară – Prima instanță	1832	2048	2875
Nivel administrativ	24	62	44
Respinși – Prima instanță	2283	939	1835
Nivel administrativ	376	290	513
Rată de recunoaștere a refugiaților – Prima instanță	7%	12.4%	3%
Nivel administrativ	5.4%	15.2%	10.3%
Rată totală de recunoaștere – Prima instanță	48.4%	72.5%	62.2%
Nivel administrativ	11.1%	30.1%	17.4%

Țări de Origine în 2007 (Primele 5)

Solicitanți de azil	Refugiați	Protecție subsidiară
1. Federația Rusă (9238)	1. Federația Rusă (104)	1. Federația Rusă (2834)
2. Belarus (83)	2. Irak (5)	2. Irak (18)
3. Pakistan (61)	3. Belarus (3)	3. Sri Lanka (9)
4. Sri Lanka (57)	4. Armenia (1)	4. Turcia (4)
5. Ucraina (55)	5. Camerun (1)	5. Apatrizi (2)

Romania

Numărul cererilor de azil în perioada 2005-2007

Statut	2005	2006	2007
Cereri de Azil	594	460	659
Refugiați	54	51	143
Protecție subsidiară	14	10	17
Respinși	416	283	391
Rată de recunoaștere a refugiaților	11.2%	14.8%	26%
Rată totală de recunoaștere	14%	17.7%	29%

Țări de Origine în 2007 (Primele 5)

Solicitanți de azil	Refugiați	Protecție subsidiară
1. Irak (283)	1. Irak (113)	1. Irak (6)
2. Serbia-Muntelegru (186)	2. Somalia (18)	2. Turcia (4)
3. Turcia (45)	3. Iordania (6)	3. Somalia (3)
4. Somalia (32)	4. Turcia (5)	4. Ter. Palestiniene Oc. (2)
5. China (32)	5. Afganistan (2)	5. Camerun (1)

Slovakia

Numărul cererilor de azil în perioada 2005-2007

Statut	2005	2006	2007
Cereri de Azil	3549	2871	2643
Refugiați	25	8	14
Protecție subsidiară	-	-	82
Respinși	812	878	1177
Rată de recunoaștere a refugiaților	3%	0.9%	1.1%
Rată totală de recunoaștere	3%	0.9%	7.5%

Țări de Origine în 2007 (Primele 5)

Solicitanți de azil	Refugiați	Protecție subsidiară
1. Pakistan (650)	1. Cuba (3)	1. Irak (42)
2. India (619)	2. Rep. Islamică Iran (3)	2. Rep. Arabă Siria (11)
3. Federația Rusă (307)	3. Rep. Arabă Siria (2)	3. Somalia (9)
4. Moldova (208)	4. Ucraina (1)	4. Afganistan (6)
5. Georgia (134)	5. Sudan (1)	5. Armenia (5)

Slovenia

Numărul cererilor de azil în perioada 2005-2007

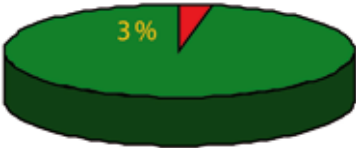
Statut	2005	2006	2007
Cereri de Azil	1834	518	425
Refugiați	14	1	2
Protecție subsidiară	12	8	7
Respinși	702	553	316
Rată de recunoaștere a refugiaților	1.9%	0.2%	0.6%
Rată totală de recunoaștere	3.6%	1.6%	2.8%

Țări de Origine în 2007 (Primele 5)

Solicitanți de azil	Refugiați	Protecție subsidiară
1. Serbia-Munteșnegru (237)	Rep. Dem. Congo (2)	1. Serbia-Munteșnegru (5)
2. Turcia (38)	-	2. Albania (1)
3. Bosnia-Herțegovina (22)	-	3. Afganistan (1)
4. Albania (21)	-	-
5. Macedonia (20)	-	-

Minori Neînsoțiți și Separați în 2007

Cereri de azil depuse de către minori neînsoțiți și separați		
	2007	% din numărul total de cereri de azil
Bulgaria	23	2.3%
Ungaria	73	2.1%
Polonia	246	2.4%
România	30	4%
Slovacia	154	5.8%
Slovenia	27	6.3%
Total	553	3%

■ Minori Neînsoțiți și Separați
■ Total cereri de azil

Cifrele prezentate mai sus au fost incluse în tabelul Tendințe cu privire la azil în Europa Centrală în perioada 2005-2007.

Femei solicitante de azil în 2007

Cereri de azil depuse de către femei		
	2007	% din numărul total de cereri de azil
Bulgaria	98	10%
Ungaria	650	19%
Polonia	4725	47%
România	Nu sunt date disponibile	
Slovacia	247	9.3%
Slovenia	82	19.3%
Total	5802	31.8%

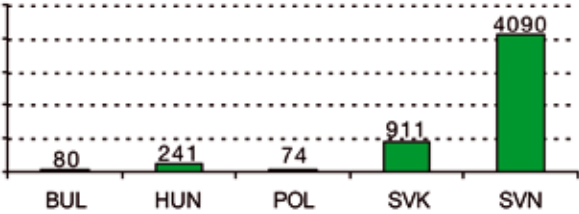

■ Femei solicitante de azil
■ Total cereri de azil

Cifrele prezentate mai sus au fost incluse în tabelul Tendințe cu privire la azil în Europa Centrală în perioada 2005-2007.

Persoane Apatride în 2007

Numărul total al persoanelor apatride in Europa Centrala	
	2007
Bulgaria	80
Ungaria	241
Polonia	74
România	Nu sunt date disponibile
Slovacia	911
Slovenia	4090
Total	5322

BUL HUN POL SVK SVN

LEGEND

- country boundaries
- major roads and highways
- EU external border entry point
- Schengen external border entry point
- EU internal border entry point
- EU sea border entry point
- ◆ international airports
- country capitals
- other towns and villages
- ⓘ UNHCR office
- ⓘ Border Guard / Police Detention Centre
- ⓘ Detention Centre
- ⓘ Accommodation Centre
- ⓘ Integration Centre
- ⓘ Entry Facility / Reception Centre
- ⓘ Separated Children Centre
- ⓘ Open Shelter
- ⓘ Government office linked to RSD (Migration office)
- ⓘ Government / Police Office for border management and aliens policing
- ⓘ Court of Law
- ⓘ Quasi-tribunal
- ⓘ Refugee Social Clinic
- ⓘ Refugee Assisting NGO (Non-legal services)
- ⓘ Refugee Law Clinic
- ⓘ Refugee Assisting NGO (Legal services)
- ⓘ Main point of entry in the country